

פְּרֻשֵׁת וַיִּקְרָא

(דף ב' ע"א)

רַבִּי אֱלֶעָזֶר פָּתַח, (ישעיהו ז) שְׂאֵל לָךְ אוֹת מֵעַם יְיָ אֱלֹהֶיךָ הַעֲמֵק שְׂאֵלָה אוֹ הַגְּבִיָּה לְמַעַלְהָ. הַסֵּתֶפְלֵתִי בְדוֹרוֹת רְאשׁוֹנִים וְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים, מַה בֵּין דוֹרוֹת רְאשׁוֹנִים לְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים? הַדוֹרוֹת הַרְאשׁוֹנִים הָיוּ יוֹדְעִים וּמִתְבוֹנְנִים בְּחֻמְכָּה הָעֲלִיוֹנָה וַיּוֹדְעִים לְצַרְף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי, וְאִפְלוּ הַרְשָׁעִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת אֵת הַחֻמְכָּה הָעֲלִיוֹנָה, וַיּוֹדְעִים בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת וְתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת חֻמְכָּה לְהַנְהִיג אֵת הַמַּעֲשִׂים בְּעוֹלָם הַזֶּה.

בְּגִין דְּכָל אֵת וְאֵת דְּאַתְמָסֵר לִיה לְמֹשֶׁה, הוּוּ מִתְעַטְרִין וְסִלְקִין עַל רִישֵׁיהוּ דְחִינוּן עֲלָאִין קְדִישִׁין. וְכִלְהוּ חִינוּן הוּוּ מִתְעַטְרִי בְהוּ, וּפְרַחִין גּוֹ אוּרָא, דְּנַחְתָּא מְגוֹ אוּרָא עֲלָא, דְקִיק דְלָא יָדִיעַ.

וְסִלְקִין וְנַחְתִּין אֲתוּוֹן רַבְרַבִּין וְאֲתוּוֹן דְקִיקִין. אֲתוּוֹן רַבְרַבִּין נַחְתִּין מְגוֹ הֵיכְלָא עֲלָא טְמִירָא דְכִלָּא, וְאֲתוּוֹן דְקִיקִין הוּוּ נַחְתִּין מְגוֹ הֵיכְלָא אַחְרָא תַתָּא, וְאֵלִין וְאֵלִין אֲתַמְסְרוּ לִיה לְמֹשֶׁה בְּסִינַי.

וְחַבְרָא דְאֲתוּוֹן דְאֵינוֹן מִתְחַבְרָאן בְּטְמִירוּ בְּכָל אֵת וְאֵת, כְּגוֹן א, אֵת יְחִידָא, מִתְחַבְרָאן עִמָּה בְּטְמִירוּ תְרִין אַחְרֵינִין לָךְ. וְכֵן כִּלְהוּ אֲתַמְסְרוּ לִיה לְמֹשֶׁה בְּסִינַי, וְכִלְהוּ טְמִירִין גּוֹ חַבְרֵיא, זְכָאִין אֵינוֹן.

שְׂאֵל לָךְ אוֹת, אוֹת מִמֶּשׁ. דְּכִלְהוּ הוּוּ נְטֻלִין בְּרֻזָּא דְאֲתוּוֹן. וְכֵן בְּרַחֵב מַה כְּתִיב, (יהושע ב) וְנִתְּתָם לִי אוֹת אֲמַת, דָּא אֵת ו', דְדָא אַקְרִי אוֹת אֲמַת. וְאֵי תִימָא שְׂאֵר אֲתוּוֹן לָאוּ אֵינוֹן אֲמַת. אֵין, אֵלָא אוֹת דָּא אוֹת אֲמַת אַקְרִי.

שְׂאֵר הָאוֹתִיּוֹת אֵינוֹן אֲמַת - כֵּן,

רַבִּי אֱלֶעָזֶר פָּתַח, (ישעיהו ז) שְׂאֵל לָךְ אוֹת מֵעַם ה' אֱלֹהֶיךָ הַעֲמֵק שְׂאֵלָה אוֹ הַגְּבִיָּה לְמַעַלְהָ. הַסֵּתֶפְלֵתִי בְדוֹרוֹת רְאשׁוֹנִים וְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים, מַה בֵּין דוֹרוֹת רְאשׁוֹנִים לְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים? הַדוֹרוֹת הַרְאשׁוֹנִים הָיוּ יוֹדְעִים וּמִתְבוֹנְנִים בְּחֻמְכָּה הָעֲלִיוֹנָה וַיּוֹדְעִים לְצַרְף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי, וְאִפְלוּ הַרְשָׁעִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת אֵת הַחֻמְכָּה הָעֲלִיוֹנָה, וַיּוֹדְעִים בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת וְתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת חֻמְכָּה לְהַנְהִיג אֵת הַמַּעֲשִׂים בְּעוֹלָם הַזֶּה.

מִשּׁוּם שֶׁכָּל אוֹת וְאוֹת שֶׁנִּמְסְרָה לְמֹשֶׁה, הָיוּ מִתְעַטְרוֹת וְעוֹלוֹת עַל רְאשֵׁי חַיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְכָל חַיּוֹת הָיוּ מִתְעַטְרוֹת בְּהֵן, וּפְרַחֲתוּ לְתוֹךְ הָאוּרִי שִׁיּוֹרֵד מִתּוֹךְ הָאוּרִי הָעֲלִיּוֹן, דְקִיק וְלֹא יָדִיעַ. וְעוֹלוֹת וַיּוֹרְדוֹת אוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת וְאוֹתִיּוֹת דְקוֹת. הָאוֹתִיּוֹת הַגְּדוֹלוֹת יּוֹרְדוֹת מִתּוֹךְ הֵיכְל הָעֲלִיּוֹן הַטְּמִיר שֶׁל הַכֵּל, וְהָאוֹתִיּוֹת הַדְּקוֹת הָיוּ יּוֹרְדוֹת מִתּוֹךְ הֵיכְל אַחַר תַּחְתּוֹן, וְאֵלָּה וְאֵלָּה נִמְסְרוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי.

וְחַבְרַת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁמִּתְחַבְּרוֹת בְּסִתְרָא בְּכָל אוֹת וְאוֹת, כְּמוֹ א, אוֹת יְחִידָה, מִתְחַבְּרוֹת עִמָּה בְּסִתְרָא שְׁתֵּי אַחְרוֹת לָךְ. וְכֵן כִּלְהוּ נִמְסְרוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי, וְכִלְהוּ נִסְתְּרוֹת בְּתוֹךְ הַחַבְרִים. אֲשֶׁרֵיהֶם.

שְׂאֵל לָךְ אוֹת - אוֹת מִמֶּשׁ. שְׁכֵלִם הָיוּ נוֹסְעִים בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת. וְכֵן בְּרַחֵב מַה כְּתוּב, (יהושע ב) וְנִתְּתָם לִי אוֹת אֲמַת, זוֹ אוֹת ו', שְׁזוֹ נִקְרְאוֹת אוֹת אֲמַת. וְאֵם תֹּאמַר, אֵלָּא הָאוֹת הַזֶּה נִקְרְאוֹת אוֹת אֲמַת.

העמק שאֵלה - זו אות ה' אחרונה שבשם הקדוש. או הגבה למעלה - זו אות יו"ד הראש שבשם הקדוש. וזהו סוד הפתוב, שאֵל נא אות מעם ה' אֵלהיך, אות מן השם הקדוש, משמע שפתוב מעם ה', שזהו שמו של הקדוש-ברוך-הוא, אות אחת שבו, והמשפן עומד על זה.

בא ראה, פשעלה הענן על המשפן ושרה עליו, כל אותן המרפבות וכל אותם כלי המשפן שלמעלה, כלם היו בתוך הענן. מזה כתוב? (שמות) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד פי שכן עליו הענן. וכתוב, ויבא משה בתוך הענן, (שם כד) ויהי משה בְּהַר אֲרָבָעִים יום ואַרְבָּעִים לַיְלָה. אם משה לא היה יכול להפגס למשפן, למה היה יושב בְּהַר כֹּל אותם אַרְבָּעִים הַיָּמִים?

אָרְאָ (כדי לקבל התורה בפעם אחרת, שהרי שני לוחות נשברו בראשונה, ועתה היה בהר בכראשונה. אמר רבי יוסי, אם כן, והרי כתוב (שמות מ) ויִקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן וכו', וכתוב ולא יכל משה לבא אל אהל מועד, וכתוב ויהי משה בהר אַרְבָּעִים יום וגו'. וכתוב ויקרא אל משה וגו'. משמע שמושה היה בהר באותו זמן שקרא לו, וכתוב מאהל מועד, ואהל מועד לא היה בהר סיני, שהרי ביניהם של ישראל היה? אמר לו, באותו זמן נשלמו אַרְבָּעִים יָמִים, אַרְבָּעִים יָמִים היה משה בהר, וענן אחר עליון היה מתקן המשפן ומתקן השלחנות מכל אותן רוחות קדושות להתקין מקום, שהרי) שְׁנֵי עֲנָנִים הָיוּ (ס"א ענן המאיר וענן המחשיך), אָחַד שֶׁנִּכְנַס בּוֹ מֹשֶׁה, וְאָחַד שֶׁשְּׂרוּי הָיָה עַל הַמִּשְׁכָּן. בא ויראה מה כתוב, (שמות מ) וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן. מָלֵא לֹא כְתוּב, אֶלֶּא מָלֵא, שְׁהָיָה שְׁלֵם לְמַעַל וּלְמַטָּה, עִם הַמִּשְׁכָּן שְׁלֵמָטָה. תְּקוּן טְמִיר שִׁירָד לְמַטָּה וְנִתְקַנָּה הַשְּׂכִינָה.

העמק שאֵלה, דא אות ה' בתראא דבשמא קדישא. או הגבה למעלה, דא את יו"ד רישא דבשמא קדישא. ודא איהו רזא דכתיב, שאֵל לך אות מעם יי' אֵלהיך, אות משמא קדישא, משמע דכתיב מעם יי', דדא איהו שמא דקודשא בריך הוא, את חד דביה, ומשפנא קאים על דא.

תא חזי, פד סליק עננא על משפנא ושרא עלוי, כל אינון רתיכין, וכל (דף ב' ע"ב) אינון מאני משפנא דלעיל, פלהו הוו גו עננא. מה כתיב, (שמות מ) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד פי שכן עליו הענן. וכתוב, ויבא משה בתוך הענן, (שמות כד) ויהי משה בהר אַרְבָּעִים יום ואַרְבָּעִים לַיְלָה אי משה לא הוה יכיל לאעלא למשפנא, אמאי הוה יתיב בטורא כל אינון אַרְבָּעִין יוֹמִין.

אָרְאָ (ס"א אינו) בגין לקבלא אוריינתא זמנא אחרא דהא תרין לוחין אהתברו בקדמייתא והשתא הנה בטורא כמלקמיון. אמר רבי יוסי אי הכי והא כתיב (שמות מ) ויִקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן וכו', וכתוב ולא יכול משה לבא אל אהל מועד. וכתוב ויהי משה בהר אַרְבָּעִים יום וגו'. וכתוב ויקרא אל משה וגו'. משמע דמשה בטורא הוה כההוא זמנא דקרא ליה. וכתוב מאהל מועד. ואהל מועד לא הוה בטורא דסיני דהא בינייהו דישראל הוה. אמר ליה כההוא זמנא אשתלימו אַרְבָּעִין יוֹמִין. ואַרְבָּעִין יוֹמִין הוה משה בטורא. ועננא אחרא עלאה הוה מתקן משפנא ותקין פתורי מכל אינון רוחין קדישין לאתתקנא אתר דהא) תרי ענני הוו, (ס"א ענן דנהיר וענן דחשיך) חד דעאל ביה משה. וחד דשארי על משפנא. תא חזי, מה כתיב (שמות מ) וּכְבוֹד יי' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן, מָלֵא לֹא כְתוּב, אֶלֶּא מָלֵא, דהוה שְׁלֵים לְעִילָא וְתַתָּא, עִם מִשְׁפָּנָא דְלַתַּתָּא. תְּקוּנָא טְמִירָא דְנַחַת לְתַתָּא וְאִתְתַּקְנַת שְׂכִינָתָא.

אַרְבַּע סְטְרִין דְמִשְׁרִיזִין אִתְגַּנְזוּ. תְּקוּנָא קְדָמָא דְחַד מִשְׁמְרָה, מֵאִינוּן אַרְבַּע

אַרְבַּעַה צְדָדִים שֶׁל מַחְנוֹת נִגְזָזוּ. תְּקוּן רֵאשׁוֹן שֶׁל מִשְׁמְרָה אַחַת מֵאוֹתָן אַרְבַּע מַחְנוֹת, הַכֹּל עַד